8 Eylül 2017, Cuma

BİLGİ NOTU 3: TUTUKLU İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

GİRİŞ

2 Temmuz 2017 tarihinde, çeşitli hak kuruluşlarından katılımcılar, hak savunuculuğu faaliyetlerini daha güvenilir, sağlıklı, güvenli ve etkin hale getirmeyi öngören bir çalışma toplantısı kapsamında bilgi ve tecrübe alışverişinde bulunmak üzere Büyükada'da bir otelde bir araya geldiler.

5 Temmuz Çarşamba sabahı, beş günlük atölye programının üçüncü gününe başladıkları sırada, oteli basan güvenlik güçleri tarafından gözaltına alındılar.

Bu dosyada 5 Temmuz 2017'den bugüne yaşananlar, kurumlar ve kişiler hakkında bilgiler yer almaktadır.

Büyükada'da gözaltına alınanlar kimdi?

On hak savunucusunun gözaltına alındığı bu toplantı, İnsan Hakları Ortak Platformu'nun (İHOP), 7-9 Nisan 2017 tarihleri arasında, Antalya'da gerçekleştirilen olağan yıllık toplantısında kararlaştırılmıştı. Toplantı, amaçları ve içeriği itibarıyla, benzerleri tüm dünyada ve Türkiye'de defalarca yapılmış, halen de yapılmakta olan, hak savunuculuğunu geliştirmeye ve güçlendirmeye dönük bir çalışma niteliğindeydi. Atölyede hak savunucularının çalışma, iletişim ve bilişim güvenliği alanında kapasitelerinin arttırılması amaçlanıyordu.

İHOP nedir?

İnsan Hakları Ortak Platformu (İHOP)[1], Türkiye'de insan hak ve özgürlükleri ve demokrasinin geliştirilmesi alanında çalışan hükümet dışı beş kuruluşun 2005 yılında oluşturduğu bir iletişim, paylaşım, dayanışma, birlikte öğrenme ve beraber çalışma ağıdır. Platform, Yurttaşlık Derneği (eski adıyla, Helsinki Yurttaşlar Derneği - hYd)[2], İnsan Hakları Derneği (İHD)[3], İnsan Hakları ve Mazlumlarla Dayanışma Derneği (MAZLUMDER)[4], Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV)[5] ve Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi[6] tarafından oluşturuldu. Zaman içerisinde Mazlumder ve TİHV, platformun Yönetim Kurulundan ayrılarak belirli alanlarda ortak çalışmalara ve savunuculuk faaliyetlerine katıldılar. 2013 yılında İnsan Hakları Araştırmaları Derneği ve İnsan Hakları Gündemi Derneği[7] de İHOP'a katıldı.

İHOP, kuruluş aşamasından bu yana dört temel hedefin gerçekleşmesine yönelik olarak çalışmalarını sürdürmektedir: öncelikle insan hakları alanında faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri arasında ortak çalışma ve dayanışma kültürünü güçlendirmek; ikincisi

1 http://www.ihop.org.tr/
2 http://www.hyd.org.tr/
3 http://www.ihd.org.tr
4 http://www.mazlumder.org/
5 http://tihv.org.tr/
6 https://www.amnesty.org.tr/
7 http://www.rightsagenda.org/index.php

insan hakları alanında üretilmiş evrensel bilgiye erişimi kolaylaştırmak; üçüncüsü, insan hakları savunucularının ve örgütlerinin bilgi ve becerisinin güçlenmesine katkıda bulunmak ve son olarak da Türkiye'de insan haklarına ve hukukun üstünlüğü prensiplerine saygılı bir ortamın güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır.

12 yıldır kurucu ve üye örgütleriyle faaliyet gösteren İHOP, başta Türkiye'de insan haklarının kurumsallaştırılması çalışmaları (Ulusal İnsan Hakları Kurumu, Eşitlik Kurumu, vb.) olmak üzere, çocuk, engelli, toplumsal cinsiyet eşitliği, adalet, cezasızlık, insan hakları savunucularının korunması gibi insan haklarının pek çok alanında çeşitli eğitim, raporlama, analiz ve savunuculuk faaliyetlerini üye örgütleri ve hak temelli örgütler ile birlikte sürdürmüş, resmi kamu kurumlarıyla istişareler yürütmüş, hak ve özgürlüklerin geliştirilmesine yönelik resmi çalışma süreçlerine katkı sağlamış ve Türkiye'nin demokratikleşme çabalarını desteklemiştir.

İşte, katılanların haklarında soruşturma açılmasına neden olan toplantı da İHOP'un, hak savunucularının ve örgütlerinin güçlendirilmesi hedefi kapsamında, İHOP bünyesinde karar verilmiş bir "kapasite geliştirme" eğitim/paylaşım toplantısıdır. Amacı, hak örgütlerinin ve üyelerinin tehditler ve risklere karşı güçlendirilmesi ve hak savunucularının maruz kaldıkları travmalarla baş edebilme kapasitelerinin güçlendirilmesidir.

Hak Savunucuları Kimdir?

Türkiye'nin üyesi olduğu BM, Avrupa Konseyi, AGİT tarafından kabul edildiği üzere hak savunucuları, yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası alanda 'bireysel olarak ya da diğerleriyle birlikte insan haklarının ve temel özgürlüklerin geliştirilmesi, korunması ve hayata geçirilmesini desteklemek ve bunun için gayret göstermek için' hareket eden kişilerdir. Hak savunucuları, hiçbir ayrım gözetmeksizin insan haklarının herkes için evrensel olduğunu kabul ederler ve insan haklarını barışçıl yöntemlerle savunurlar.

Hak savunucuları sadece başkalarının hak ve özgürlükleri konusunda çalışma yapmakla yetinmezler aynı zamanda kendilerini ve örgütlerini korumak ve geliştirmek için de kendi bilgi ve becerilerini artıracak, kişisel ve örgütsel güvenliklerini tehdit ve saldırılardan koruyacak tedbirleri almaya yönelik çalışmalar da yaparlar. İnsan hakları savunucularının onurunun, fiziksel ve psikolojik bütünlüğünün, özgürlük ve güvenliğinin etkili bir şekilde korunması, insan haklarını savunma hakkının hayata geçirilmesi için önkoşuldur.

Niçin İletişim ve Bilişim Güvenliği?

İletişim ve bilişim güvenliği son yıllarda hem kurumsal hem de bireysel düzeyde önemi giderek artan bir ihtiyaç ve kamusal bir mesele olarak gündeme yerleşmiştir. Ortaya çıkışı ile birlikte uluslararası düzeyde kurumsal iş birliği ve kişisel özgürlükleri yeni bir aşamaya taşıyan internet ortamı, bugün aynı ortamda farklı amaçlarla yayılan manipülatif ve yanıltıcı bilgi ve haberlerle, bu iş birliklerini ve özgürlükleri tehdit eden bir nitelik de kazandı. Bu gelişmelerle birlikte, bilhassa siber saldırılarda, kurumsal yapıları ve bu kurumların çalışanlarını iletişimlerini güven içerisinde ve sağlıklı yürütebilmek bakımından veri güvenliği ve siber ortamda yayılan haberlerin güvenilirliği ve bilgi kirliliği konusunda farkındalık ve bilgi sahibi olmaya zorladı.

Nitekim son yıllarda, bakanlıkların, devlet kurumlarının, özel şirket ve sivil toplum örgütlerinin bu konuda çalışanlarına ve üyelerine yönelik eğitim çalışmaları düzenleye geldiği de aşikârdır.

İHOP 2017 Nisan ayındaki yıllık olağan toplantısında kararı alınan ve toplantıdan iki hafta sonra hazırlıklarına başlanan atölye çalışması da, hak savunucularının iletişim ve bilişim güvenliği ve bu teknolojilere ilişkin okuryazarlık konusunda bilgilendirilmesi ve deneyimlerinin paylaşılması, aynı zamanda da bilhassa zor zamanlarda stresle baş etme konusunda hak savunucularının kapasitelerinin arttırılması amacını taşıyordu. Hazırlıklar,

İHOP bünyesinde öngörülen çerçevede, toplantıya katılan üye örgütlerin bilgisi ve onayı dâhilinde ve gönüllülük temelinde inisiyatif ve sorumluluk alan kişiler tarafından, tamamen şeffaf ve katılımcı bir şekilde yürütüldü. Uzman olarak konularında deneyimli, yetkin ve tanınmış iki isimle çalışmaya karar verildi: hYd'nin 2000-2004 yılları arasında yürüttüğü "İnsan Hakları Mücadelesinde Yeni Taktikler" [8] projesinden bu yana tanıdığı ve kolaylaştırıcılığından yararlandığı Ali Gharavi ile, özellikle "zor zamanlarda stresle baş etme" konusunda uzmanlık ve tecrübe sahibi olan Peter Steudtner.

KİM KİMDİR?

Uzmanlar

Ali Gharavi



Toplantının kolaylaştırıcılarından Ali Gharavi, İran asıllı bir İsveç vatandaşı. Gharavi, elektrik mühendisliği ve robot teknolojisi alanında ileri düzey eğitim aldı. ABD'de işkence mağdurlarına doğrudan destek sağlayan ve bu alanda uluslararası kampanyalar yürüten İşkence Mağdurları Merkezi'nde[9] (Center for Victims of Torture - Minneapolis) çalıştı. Merkezin Bilişim Teknolojisi departmanının yöneticiliğini yürüttüğü dönemde, "İnsan Hakları için Yeni Taktikler" projesine katkıda bulundu. Taktiksel Teknoloji Kolektifi (Tactical Technology Collective) bünyesinde, hak savunucularının dijital strateji ve güvenlik konusundaki araç ve kaynaklara erişimini kolaylaştırmayı hedefleyen "Mahremiyet ve İfade" başlıklı programı yönetti. Son üç yıldır insan hakları alanında çalışan çeşitli STK'lara bütüncül, stratejik yaklaşım ve bilişim teknolojisi konusunda uzman danışman olarak destek veriyor. İnsan hakları savunucularına kaynak oluşturan pek çok yayında Ali Ravi mahlasıyla kaleme aldığı yazıları bulunuyor. Ali Gharavi, Türkiye'deki devlet kurumları açısından da tanıdık bir isim. Gharavi, 2004 yılında Center for Victims of Torture (İşkence Mağdurları Merkezi) ve hYd işbirliğinde Ankara'da gerçekleştirilen ve Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Tanıtım Fonu'nun da 300 bin USD tutarında eş-finansman desteği sağladığı İnsan Hakları Mücadelesinde Yeni Taktikler Uluslararası Sempozyumu'nu[10] düzenleyen çekirdek ekibin Bilişim Teknolojileri (IT) uzmanlığını da yapmıştı. Beş gün süren bu uluslararası sempozyumun açılış konuşmasını dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, kapanış konuşmasını ise o dönem Başbakan olan Recep Tayyip Erdoğan yapmıştı. Erdoğan bu konuşmasında terör dâhil, hangi konu olursa olsun insan haklarından taviz vermenin mümkün olamayacağını belirtmişti.

Peter Steudtner



Almanya vatandaşı. Steudtner, Berlin'de siyaset bilimi eğitimi aldı. Mozambik'te çocuk askerlerin yerel topluluklarla yeniden kaynaştırılmasına yönelik çalışmalar yaptı. Kalkınma politikalarına odaklanan Berlin merkezli INKOTA Ağı'nın Mozambik sorumlusu olarak çalıştı. 2011'den beri, Şiddete Dayalı Olmayan Eylemlilik Konusunda Eğitim ve Ağ Oluşturma Merkezi "Kurve Wustrow" (Almanya), Spino Fante (Güney Afrika) ve Stella Tamang'da (Nepal) uluslararası eğitimler veriyordu. Ali Gharavi, Craig Higson-Smith ve Daniel Ó Cluanaigh'le birlikte, insan hakları

8 http://hyd.org.tr/tr/yayinlar/36-insan-haklarinda-yeni-taktikler-aktivistler-icin-bir-kaynak; http://hyd.org.tr/tr/yayinlar/37-insan-haklarinda-yeni-taktikler-kitapciklari

9 http://www.cvt.org/

10 https://bianet.org/bianet/insan-haklari/43891-insan-haklari-mucadelesinde-yeni-taktikler

savunuculuğu alanında bütüncül yaklaşım ve dijital teknoloji üzerine bir kılavuz[11] kaleme aldı. 2015'te 43 ülkede faaliyet gösteren ve devamlılık gösteren küresel sorunlara yeni ve barışçıl çözümler geliştirme amacı taşıyan bir uluslararası örgüt olan HIVOS[12] bünyesinde, insan hakları örgütlerine bilgi güvenliği konusunda destek sağlamak üzere Angola, Kenya ve Mozambik'te çalışmalar yürüttü. Mozambik Yeryüzü Dostları (Justicia Ambiental) örgütüyle birlikte, Mozambik'teki toprak gaspı ve insan hakları ihlalleri üzerine bir dizi belgesel hazırladı. 2016'da INKOTA Ağı adına, Mozambikli çiftçi sendikası ORAM'la ortak çalışarak tarımda iyi uygulamaların geliştirilmesini konu alan bir belgesel çekti.

Dünyanın pek çok yerinde benzer çalışmalar için uzmanlık yapan Ali Gharavi ve Peter Steudtner, uzman desteği verdikleri her türlü çalışmada, belli etik ilkelere bağlı olarak çalışıyor ve katılımcıların da aynı ilkelere bağlı kalmasını bekliyorlar. Bu ilkeler insan haklarına saygı, şiddetsizlik (non-violence), zarar vermemek (Do No Harm) olarak tanımlanabilir. Ayrıca çalışmalarında uzmanlık rolü üstlendikleri insan hakları savunucularının ve örgütlerinin herhangi bir biçimde örgütsel yapıları veya çalışma gündemlerine yön vermemek ve müdahalede bulunmamak ve kolaylaştırıcılık desteği sunulan kurumların ve etkinliklerin kurallarına ve faaliyetin gerçekleştirildiği ülkenin yasalarına riayet etmek, Ali Gharavi ve Peter Steudtner'in katıldıkları tüm çalışmalarda özenle uyguladıkları ilkelerdir.

Toplantının Katılımcıları

Atölye çalışması şeklinde planlanan toplantının, katılımcılarının İHOP'un kurucusu ve üyesi olan kuruluşların temsilcileri olması öngörüldü. Katılabilecek ve katılamayacak olanların belirlenmesinin ardından, hak temelli çalışan diğer sivil toplum örgütlerinden de az sayıda davetli katılımcı belirlendi. Böylelikle, çeşitlilik arzeden bir katılım profili sağlandı:

- Yurttaşlık Derneği üyeleri Özlem Dalkıran ile avukat Nalan Erkem;
- Kadın Koalisyonunun Koordinatörü İlknur Üstün;
- Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi direktörü İdil Eser;
- İnsan Hakları Gündemi Derneği Yönetim Kurulu Üyeleri Günal Kurşun ve Veli Acu;
- Eşit Haklar İçin İzleme Derneği Koordinatörü Nejat Taştan;
- Mazlum-Der'in eski üyelerinden ve şimdi Hak İnisiyatifi bünyesinde Diyarbakır'da çalışmalar yürüten stajyer avukat Muhammed Şeyhmus Özbekli.

Nalan Erkem



Yurttaşlık Derneği üyesi olarak Büyükada'da gerçekleştirilen atölye çalışmasına katılan Nalan Erkem, 2002 -2004 dönemi İzmir Barosu yönetim kurulu üyesi olarak AB'nin desteklediği "İşkencenin Önlenmesinde Hukukçuların Rolü" projesini yürüttü. Rusihak'ın (Ruh Sağlığında İnsan Hakları) psikiyatri hastanelerinin ve bakım merkezlerinin insan hakları bakımından izlenmesi projelerini yürüttü. Baro'nun yürüttüğü çocuk cezaevlerindeki şiddetin önlenmesi çalışmaları, İnsan Hakları Derneği'nin (İHD) "İşkenceye Sessiz Kalma" ve "Kadına Karşı Şiddetin İzlenmesi" projeleri, İnsan Hakları Ortak Platformunun "yargının izlenmesi", "ayrımcılığın izlenmesi" ve "Baroların Kadın Komisyonlarının Güçlendirilmesi"programlarında uzman olarak görev yaptı, bu çalışmalar kapsamında izleme rehberleri hazırlayarak yayımladı.

11 https://holistic-security.tacticaltech.org/
12 https://www.hivos.org/

Özlem Dalkıran



Yurttaşlık Derneği üyesi Özlem Dalkıran, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi kurucu üyesidir. Çok sayıda insan hakları kuruluşunda uzun yıllar hak savunuculuğu yaptı, kampanyalar yürüttü. Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nin kurulması sürecinde inisiyatif aldı ve aktif sorumluluk üstlendi; iki dönem başkanlık yaptı ve basın şefi olarak görev yaptı. hYd Mülteci Destek Programı'nın koordinatörlüğünü yürüttü. İnsan Haklarında Yeni Taktikler çalışması da dahil olmak üzere, hYd'nin bir çok proje, kampanya ve eğitim çalışmalarında uzmanlık ve emek katkısı sağlamakta, ayrıca aktif idari görevler de yürütmektedir. Bianet (Bağımsız İletişim Ağı'nda) Koordinatör olarak çalıştı. Hrant Dink Vakfı Ödül Komitesinde uzun yıllar yer aldı; halen vakfa dışarıdan desteğini sürdürüyor ve serbest çevirmen olarak çalışıyor.

İlknur Üstün



Kadın Koalisyonu koordinatörü olarak davet üzerine atölye çalışmasına katılan İlknur Üstün, Ankara Üniversitesi Felsefe Bölümünden mezun oldu. Aynı üniversitenin kadın çalışmaları yüksek lisans bölümüne özel öğrenci olarak devam etti. Çeşitli kadın örgütlenmeleri içinde aktif yer alıyor. KA.DER Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanlığını yaptı; 2002 yılından bu yana Kadın Koalisyonu Koordinatörlüğünü yürütüyor. Toplumsal cinsiyet ve yerel siyaset üzerine çalıştı. Halen yerel eşitlik izleme çalışmalarında yer alıyor ve yerel yönetimlerin çalışmalarının cinsiyet eşitliği açısından izlenebilmesi için özgün bir model geliştirmek için uğraşıyor. Yasaların kadın-erkek eşitliği açısından değişiklikleri sürecinde etkin rol oynadı. İnsan Hakları Ortak Platformunun toplumsal cinsiyet eşitliği, engelli hakları, ayrımcılıkla mücadele çalışmalarında eğitici ve araştırmacı olarak yer aldı. Sıcak Aile Ortamı: Demokratikleşme Sürecinde Kadın ve Erkekler; Bir de Buradan Bak: Cinsiyet Eşitsizliği Bir 'Kadın Sorunu' Değil Toplumun Sorunudur; Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Hesaba Katabiliyor muyuz?; Boşuna mı Okuduk?; Trabzon'u Anlamak isimli kitapların yazarıdır.

İdil Eser



Uluslararası Af Örgütü Direktörü İdil Eser, Colombia Üniversitesi'nde uluslararası ilişkiler masteri yaptı, Chicago Üniversitesi'nde Rus tarihi doktorasına devam etti. Uzun süre serbest çevirmenlik yaptı. TEMA Vakfı, Tarih Vakfı, Yurttaşlık Derneği (hYd) gibi kuruluşlarda çeşitli insan hakları konularına ilişkin raporlar yazdı, projeler yürüttü, strateji ve program geliştirme çalışmaları yaptı. Sivil Toplum-Kamu İdaresi İşbirliği (SKIP) projesinde ağ oluşturma uzmanı olarak çalıştı. Bilgi Üniversitesi'nin STK Yüksek Lisans Programı'nın pilot projesi safhasında sivil toplum kuruluşları çalışanlarına proje bütçesi hazırlama dersleri verdi. Yurttaşlık Derneği'nin Sınır Tanımayan Doktorlar (İspanya) örgütüyle yürüttüğü işbirliği çalışmalarının tesisinde aktif sorumluluk üstlendi. 2 Mayıs 2016'dan beri Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye Direktörü olarak görev yapıyor.

Günal Kurşun



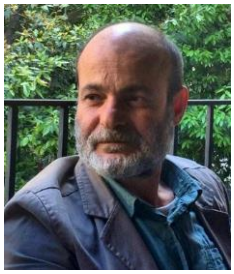
İnsan Hakları Gündemi (İHG) Derneğinden Günal Kurşun, derneğin yönetim kurulu üyesi ve hukuk alanında doktora sahibi bir akademisyendir. KHK ile ihraç edilmeden önce Çukurova Üniversitesi'nde Hukuk Fakültesi öğretim üyesi olarak görev yaptı. Akademik olarak Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) üzerine Türkiye'de ilk çalışan isimlerden. Türkiye'nin UCM'ye katılması ve nefret suçları üzerine sivil toplum faaliyetleri yürüttü. Aynı zamanda Uluslararası Af Örgütü Türkiye aktivisti ve İHOP Yönetim Kurulu üyesidir.

Veli Acu



İnsan Hakları Gündemi Derneği'nin yönetim kurulu saymanı olarak atölye çalışmasına katılan Veli Acu 1988 yılında Siirt'te doğdu. Gazi Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi lisans bölümünü bitirdi. Halen Gaziantep Üniversitesi'nde İngiliz Dil ve Edebiyatı bölümünde öğrenimine devam ediyor. 2009 yılından beri İnsan Hakları Gündemi Derneği yürütme kurulu üyesi. 2010 yılından beri Uluslararası Af Örgütü üyesi. İnsan hakları, milliyetçilik, siyaset teorisi, toplumsal hareketler, liberal düşünce, demokrasi teorileri ve sivil toplum ile akademik olarak ilgileniyor. 2010'dan beri çeşitli sivil toplum kuruluşlarında gönüllü ve profesyonel olarak görev aldı. Mayıs 2016'dan beri BM Dünya Gıda Programı'nda profesyonel olarak çalışıyor.

Nejat Taştan



Atölye çalışmasına davet üzerine katılan, Eşit Haklar İzleme Derneği Genel Koordinatörü Nejat Taştan, 1986'dan bu yana insan hakları savunuculuğu yapıyor. İnsan Hakları Derneği yönetim kurullarında yer alan Nejat Taştan, 2002-2004'te İHD'de genel saymanlık, 2004- 2006 yıllarında genel sekreterlik yaptı. Bu dönemde aynı zamanda İHD adına İHOP Yönetim Kurulu üyeliği de yaptı. Türkiye İnsan Hakları Vakfı Kurucular Kurulu üyesi. İnsan hakları ve ayrımcılık alanlarında çalışan pek çok sivil toplum örgütünün yönetim ve danışma kurullarında yer aldı. Irk, etnik köken, din ve inanç ayrımcılığı, engelli hakları, barışçıl toplantı ve örgütlenme özgürlüğü ve adil yargılanma hakkı başta olmak üzere birçok hak ve özgürlük alanında uzmanlığı bulunuyor. Bağımsız Seçim İzleme Platformu kapsamında 2011'den itibaren Türkiye'de yapılan her seçimin izleme çalışmalarında aktif rol oynadı. Kurucu üyesi olduğu Eşit Haklar İçin İzleme Derneği'nde 2010 yılından beri genel koordinatörlük görevini yürütüyor.

Şeyhmus Özbekli



Toplantıya Hak İnisiyatifi vasıtasıyla davet edilerek katılan Şeyhmus Özbekli, 1992 Diyarbakır doğumlu ve Dicle Hukuk Fakültesinden henüz mezun oldu ve Diyarbakır Barosunda avukatlık stajına devam ediyor. İnsan Hakları alanında yaklaşık dört yıldır çalışıyor. Hak İnisiyatifi'nde aktif olarak insan hakları savunuculuğuna devam ediyor. Aynı zamanda Diyarbakır Barosunun İnsan Hakları Biriminde çalışıyor.

KATILIMCI KURUMLAR

HIVOS / www.hivos.org

HIVOS, 1968 yılında kurulmuş, "sürdürülebilir beslenme, yenilenebilir enerji, şeffaflık ve hesap verilebilirlik, düşünce özgürlüğü, cinsel haklar ve çeşitlilik, kadın haklarının güçlendirilmesi" konularında çalışan Lahey merkezli bir uluslararası insan hakları ve çevre kuruluşudur. Milli Güvenlik Kurulu'nun web sitesinde "Körfez Ülkelerinin Ortadoğu ve Kuzey Afrika ile Ötesinde Artan Rolü" başlıklı raporu yer alan HIVOS, Türkiye'de 99 depremi sonrasında bazı projeleri ve son dönemde de Suriyeli mültecilerle ilgili projelere destek verdi. Afrika, Latin Amerika ve Asya'daki sivil toplum kuruluşlarına finansal destek sağlıyor ve insan hakları savunucularının atölye çalışmasına da katılımcıların yol ve konaklama masrafları için bir miktar mali katkıda bulunuyor.

YURTTAŞLIK DERNEĞİ / www.hyd.org.tr

Yurttaşlık Derneği (önceki adıyla Helsinki Yurttaşlar Derneği, hYd), 1990 yılından beri temel hak ve özgürlükler, barış, demokratikleşme, ve çoğulculuk alanlarında yurttaşlık zeminini güçlendirmeye yönelik çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşudur. Faaliyetlerine Helsinki Citizens' Assembly (Helsinki Yurttaşlar Meclisi) girişimiyle eşzamanlı olarak 1990 yılında başladı. Ülkelerarası, sınıraşan perspektifi, amaçları ve çalışma ilkeleri itibarıyla, uluslararası statüsü 1993 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla da resmen tanınan Türkiye'deki ilk dernek olarak İstanbul'da kuruldu. Derneğin Helsinki Nihai Senedi'yle somutlaşarak devam eden sürece atıfta bulunan ismi, iletişim kolaylığı meramıyla, 2016 yılındaki Genel Kurulda Yurttaşlık Derneği olarak değiştirildi. hYd, temel hak ve özgürlükler, barış, çoğulculuk ve demokratikleşme alanlarında, yurttaşların kendi hayatlarını etkileyen politika süreçlerinde söz sahibi olmasına ve toplumsal dokuyu ve barışı, insani, sosyal, kentsel ve ekolojik müşterekleri temel alan bir ekonomi-politik dönüşüme yönelik çalışmalar yürütüyor. Derneğin Türkiye'de ve yurtdışında sürdüregeldiği faaliyetleri, uluslararası sözleşmelerde de ifade edilen haysiyetli ve esenlikli bir yaşam, hukukun üstünlüğü ve adalet, hesap veren, şeffaf ve katılımcı kamu idaresi, toplumsal cinsiyet eşitliği gibi değerlerin yanı sıra, çatışma ve sorunları demokratik, barışçıl istişare, müzakere ve diyalog yollarıyla ele alan usül ve pratiklerin gündelik hayatta da benimsenerek toplumsal tabanda somutlaşmasını ve yaygınlaştırılmasını hedefliyor.

KADIN KOALİSYONU / www.kadinkoalisyonu.org

Kadın Koalisyonu, kadınların toplumsal ve siyasal katılımını artırmak, güce ve şiddete dayalı, ayrımcılıktan beslenen mevcut siyasete karşı eşitlikçi, adaleti hedefleyen bir siyaset pratiğini mümkün kılmak amacıyla bir araya gelen yerel ve ulusal düzeyde örgütlenmiş bağımsız kadın örgütlerinin oluşturduğu bir platform. Kadın Koalisyonu, kadınların hak ve özgürlüklerinin savunulmasını, adaletin tesis edilmesini, eşit ve etkili katılımın güvence altına alınmasını, barışçıl ve ayrımcılığa karşı bir siyasetin kurulmasını temel mesele olarak görüyor. Bu çerçevede gerekli savunuculuk araçlarını geliştirmeye; yerel ve ulusal düzeyde kamu politikalarının tümüne, önceki kazanımları da dikkate alarak, müdahil olmayı sağlayacak izleme mekanizmalarının oluşturulmasına ve ortak değerlere sahip olan diğer örgütlerle dayanışmayı, ortak hareket etmeyi sağlayacak ortamların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapıyor. Kadın Adayları Destekleme Derneği, Mor Çatı, KAMER ve Türk Kadınlar Birliği gibi bilinen kadın örgütleri yanında, 100'ü aşkın kadın örgütünden oluşuyor.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ / www.amnesty.org.tr

Uluslararası Af Örgütü, insan haklarına saygı gösterilmesi, insan hakları ihlallerinin engellenmesi ve bu hakların korunması için çalışan insanların oluşturduğu, uluslararası alanda tanınan küresel bir harekettir. Vizyonu, her insanın İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi tarafından kabul edilen insan haklarına ve diğer tüm uluslararası insan hakları standartlarına erişebilmesini sağlamaktır. Uluslararası Af Örgütü, dünyanın dört bir yanında 216 ülke ve bölgede faaliyet gösteren, 7 milyondan fazla insanın katıldığı küresel bir harekettir. Farklı kültürlere, farklı dini ve ideolojik inançlara sahip bu insanlar, temel insan haklarına herkesin sahip olduğu, insan haklarının herkes tarafından benimsendiği, uygulandığı ve korunduğu bir dünya için çalışma kararlılığında birleşiyor. Uluslararası Af Örgütü, aktivist, üye ve destekçileriyle birlikte, uluslararası dayanışma temelinde kampanyalar yürüterek, insan haklarını geliştirmek için yılmadan mücadele veriyor. Uluslararası Af Örgütü Türkiye'nin kuruluşu ise 1995 yılında İstanbul'daki Uluslararası Af Örgütü gönüllülerinin başlattığı inisiyatife dayanıyor. Gönüllü gruplar tarafından yürütülen çalışma ve kampanyaların ardından, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi resmi olarak 2002 yılında kuruldu.

İNSAN HAKLARI GÜNDEMİ DERNEĞİ / www.rightsagenda.org

İnsan Hakları Gündemi (İHG) Derneği, ulusal ve uluslararası alanda faaliyet göstermek üzere, Türkiye'nin değişik bölgelerinden gelen insan hakları savunucularının katılımı ile, 2003 yılında İzmir'de kurulmuştur. İnsan haklarının her türlü siyasi ideoloji ve dünya görüşünün üzerinde bir değer olduğunu kabul eden İHG, hakların ilerletilmesinin ancak sorunların kaynağına ilişkin gerçek bir kavrayışın geliştirilmesi ve somut çözüm önerilerinin uygun taktik ve stratejiler kullanılarak hayata geçirilmesiyle mümkün olabileceğine inanmaktadır. Her türlü şiddeti kategorik olarak reddeden İHG, devletlerin neden olduğu hak ihlalleri kadar, silahlı muhalif gruplar tarafından gerçekleştirilen insan hakları ihlallerine de karşı duruyor.

EŞİT HAKLARI İZLEME DERNEĞİ (ESHİD) / www.esithaklar.org

2010 yılında kurulmuştur. İnsan hak ve özgürlüklerinin herkes için tanınması ve eşit fırsatlarla sağlanmasını hedefliyor. ESHİD'in çalışma alanı; ayrımcılığın önlenmesi, insan hakları ve farklılıklara saygının geliştirilmesi ve demokratik bir toplumun yaratılması için izleme ve raporlama çalışmaları yapmak. Çalışmalarının odak noktasını ayrımcılık oluşturuyor.

ESHID Bağımsız Seçim İzleme Ağı ile birlikte 2011 yılından beri seçimleri, 2014 yılından beri etnik ve dini ayrımcılığı ve 2015 yılından itibaren ise barışçıl toplantı ve gösteri hakkının izlenmesi ve raporlanmasına, adil yargılanma hakkının korunmasına ve 2017 yılının başından itibaren de engellilerin adalete erişimlerinin izlenmesi ve geliştirilmesine dair faaliyetlerini yürütmektedir. 2013 yılında İstanbul'da kamp dışında yaşayan sığınmacıların durumunu izlemek üzere raporlar yayınlamıştır. Bağımsız Seçim İzleme Platformuyla birlikte 2011 genel seçimlerinden bu yana gerçekleşmiş tüm seçimleri izleyerek raporlamıştır. Aynı zamanda uluslararası Yerel Seçim İzleme Küresel Ağı (*Global Network of Domestic Election Monitors*) üyesi ve Türkiye'de koordinatör sivil toplum kuruluşudur.

ESHİD'in diğer faaliyetleri arasında uluslararası kurumlara gölge raporlar hazırlama ve sunma, adil yargılanma hakkı odaklı dava izleme çalışmaları yapma, ve bireylere yasal yardım faaliyetleri bulunmaktadır. Aynı zamanda Ombudsmanlık ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna da gerektiğinde başvurular yapılarak çeşitli konulardaki görüş ve yorumları alınmaktadır.

HAK İNİSİYATİFİ



26 yıllık insan hakları savunuculuğu birikimi olan MAZLUMDER'in 16 şubesinin kapatılması sonrasında, bu birikimlere dayanan insan hakları savunucular tarafından 20 Nisan 2017 tarihinde oluşturuldu. Hak İnisiyatifi yaklaşık 20 şehirde insan haklarının her alanında çalışmalarını sürdürüyor.

GÖZALTI SÜRECİ VE HAK İHLALLERİ

5 Temmuz Çarşamba günü, sabah saat 09.30 sularında, bir ihbar olduğu iddiasıyla, Adalar Başsavcılığı'nın talimatıyla, Adalar polisinin arama/yakalama tutanağında belirttiği üzere, "otele baskın niteliğinde gidilerek", kapısı açık olan toplantı odasında hak savunucuları gözaltına alındılar. Gözaltı sürecinde, hak savunucularının uğratıldığı hak ihlallerinden bazıları şöyle özetlenebilir:

Baskın sırasında el konulan bilgisayar, cep telefonları ve sair bilişim cihazının el konulduğu sırada mevcut içeriklerini tespit etmeye yönelik hiçbir işlem yapılmadı.

Polis hak savunucularının gözaltına alındığına dair kimseyi bilgilendirmediği gibi, yakınlarına veya avukatlarına haber vermelerine de izin vermedi.

Gözaltına alındıkları, 5 Temmuz akşam saatlerinde şans eseri ortaya çıktı. Saat 09:30 civarında gözaltına alınmalarına rağmen, gözaltı tutanağında gözaltına alınma saati 14:30 olarak yazıldı.

Gözaltının gerçekleştiği gün, gece yarısına doğru, gözaltına alınanlardan sekizinin Anadolu yakasındaki farklı karakollara ikişerli gruplar halinde dağıtıldığı söylendi, ancak tam olarak nerede tutuldukları açıklanmadı.

Gözaltına alındıktan yaklaşık 30 saat sonra, 6 Temmuz Perşembe günü 14:30 sularında, yakınlarına haber vermeleri için nihayet izin verildi. İnsan hakları savunucularının hangi karakollarda tutuldukları ve dosya üzerinde bir kısıtlılık kararı olduğu ancak bu saatten sonra öğrenildi.

Gözaltı süresi, yedi gün olarak ifade edildi ve bu süre resmi kayıtlara göre 5 Temmuz saat 14:30'dan itibaren işlemeye başladı.

Kısıtlılık kararı sebebiyle, avukatlar, isnat edilen suçlama hakkında karakollardan sözlü ve yazılı bir bilgi alamadılar, ancak ziyaretleri için hazırlanan tutanaklarda "terör" ve örgüt adı olarak da "A" ibaresinin yazıldığını tespit ettiler.

Daha ilk anda soruşturma dosyasının üzerinde kısıtlılık (gizlilik) kararı alındı. Dolayısıyla, hak savunucularının, gözaltına alınmalarının gerekçesi anlaşılamadı; varsa dayanaklar ve deliller incelenemedi.

Gözaltının altıncı günü olan 10 Temmuz pazartesi akşamı önce İstanbul'da, yaşayan hak savunucularının evleri, aynı gece sabaha karşı da diğer şehirlerde yaşayan hak savunucularının evleri arandı. Akabinde soruşturma savcısı tarafından bu gerekçe ileri sürülerek yedi gün ek gözaltı süresi daha alındı.

Gözaltının üçüncü gününden itibaren Vatan Caddesinde bulunan İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Şube Müdürlüğü'nde son derece havasız ve gün ışığı olmayan bir ortamda tutulan hak savunucuları, en çok üç kişinin kalabileceği yerlerde bazen beş, bazen altı kişi tutulduğu için pek çok kere oturdukları yerde uyumaya çalışmak zorunda kaldılar.

Gözaltında sağlık muayenesi için, yasal düzenlemeler gereği bir sağlık kuruluşuna götürülmeleri gerektiği halde, pek çok kere "hekim" olarak tanıtılan kişiler emniyet müdürlüğüne gelip ilaç isteyip istemediklerini sormakla yetindi. Sağlık muayenesi bu koşullarda "yerine" getirildi. Türkçe bilmeyen hak savunucularının, sağlık muayenelerinin neredeyse tamamı, avukatlarının ısrarlı taleplerine rağmen tercüman olmaksızın gerçekleştirildi. Ali Gharavi gözaltındayken iki kere bayılmasına rağmen, gerekli detayda bir tam teşekküllü tıbbi tetkik gerçekleştirilmedi, kendisi avukatlarının tercüman temin etmelerine rağmen, İngilizce bilmeyen bir doktora tercüman olmaksızın götürüldü ve baştan savma biçimde muayene edildi. İlgili bir sağlık raporu da avukatlarına taleplere rağmen sunulmadı.

Mevcut rahatsızlıkları nedeniyle özel bir beslenme rejimine tabi olmaları gereken hak savunucularına, avukatlarının ısrarlı talepleri ve dayanak tıbbi raporlara rağmen, gerekli uygun gıdalar sağlanmadı ve bunların dışarıdan alınıp verilmesi ve/veya aldırılması önerileri de reddedildi.

KARALAMA KAMPANYASI

Soruşturma dosyası üzerindeki kısıtlılık kararına rağmen, sosyal medya ve merkez medyada, gözaltına alınanlara karşı masumiyet karinesi ve gizlilik kararı apaçık ihlal edilerek ve iftira suçu işlenerek fütursuzca bir karalama kampanyası yürütüldü. Birtakım medya organları, yıllardır tüm çalışmalarını meşruiyet ve aleniyet içerisinde yürüten hak savunucularının "casusluk" yaparak hükümete karşı bir komplo kurmak amacıyla gizlice toplandıkları yönünde yalan ve temelsiz ithamları her gün ısrarla sürdürdüler. Sosyal medya ve merkez medyanın bir kısmında yapılan yayınlar, 1997 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen tavsiye kararında tanımlandığı şekliyle nefret söylemi niteliği taşıyor.

Bu bağlamda, dosyadaki kısıtlılık kararı, bu karara hukuken icabet etmek zaruretine karşın bu yayınlarla çiğnenmekle kalmayıp, soruşturma altındaki kişilerin mahremiyetini ve masumiyet karinesini de hiçe saymış olan medya kuruluşlarına işletilmemiş, ancak, olgusal gerçekliklerin çarpıtılması karşısında gözaltındaki hak savunucularının, avukatların, yakınların ve üyesi bulundukları sivil girişimlerin haksız ithamlar karşısında hakikati anlatabilmek açısından ellerini kollarını bağlamıştır.

Ayrımcılığın, medya aracılığı ile kurulan somut biçimlerinden birisi olan nefret söylemi, sonuçları bakımından toplumsal yaşama ve toplumun tek tek bütün bireylerine zarar verme potansiyeli taşır. 5 Temmuz günü hak savunucularının gözaltına alınmaları ile başlayan süreçte sosyal medya ve merkez medyada başlayan karalama kampanyasının olası sonuçları, nefret söylemine dair belirttiğimiz olası sonuçlardan daha ağır. Zira bu karalama kampanyası, insan haklarının ve hak savunuculuğunun toplum nezdinde suçlu göstermeye çalışılması, hak savunucularını yıldırma ve onlara karşı önyargı ve şiddeti kışkırtma potansiyeli taşımaktadır. İnsan hakları savunucularına karşı girişilen bu karalama kampanyası bir takım haberlerle örneklendirildiğinde, olası yıkıcı sonuçları daha açık ortaya çıkıyor.

İlk haberler gözaltı olayının hemen ertesi günü, yani 6 Temmuz 2017 tarihli gazetelerde çıktı. Başlıkları farklı olmakla birlikte içerikleri pek çok basın-yayın organında benzerdi. Sabah gazetesi haberi "Büyükada'da Yapılan Toplantıya Operasyon" başlığı ile, Akşam gazetesi "Büyükada'da sır toplantıya baskın" başlığı ile, A Haber "İstanbul'da Ajan Avı" başlığı ile, Haberler.com sitesi "Büyükada'da Yapılan Toplantıya Polis Baskını: 12 Gözaltı" başlığı ile, Takvim gazetesi "İstanbul'da Ajan Avı" başlığı ile verdi. Bir dizi internet sitesi ve yerel gazete ise bu haberleri benzer başlıklarla kullandı. Haber içeriği bütün basın yayın organlarında aynıydı. Haber metninde, alınan istihbarat üzerine yapılan polis baskını ve bu baskında 'insan hakları savunucularının korunmasına yönelik eğitim programı' düzenlediği iddia edilen' 9 kişinin gözaltına alınmasından bahsediliyordu. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden konuya ilişkin açıklama yapılmadığının kaydedildiği haberde, 15 Temmuz darbe girişiminin yapıldığı gün Büyükada'da yapılan, gene muhtelif karalama ve iddialara karşın soruşturma sürecinin akıbeti muğlak kalmış bir başka toplantıya da gönderme yapılıyordu. Bu atıf, gözaltılar ile ilgili olarak kurulmaya çalışılan söylemin ipuçlarını veriyor, bir dizi "abartma, yükleme ve çarpıtmayı" içeriyordu.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü herhangi bir açıklama yapmamış olmasına ve dosyada gizlilik kararı olmasına rağmen hak savunucularının haber başlıklarında "ajan" olarak nitelenmesi, Büyükada'da bir otelde, kapısı açık bir toplantı salonunda yapılan ve bu biçimde polis

tutanaklarına geçen atölye çalışmasının "gizli" toplantı olduğunun ima edilmesinin kötü niyetli bir çarpıtma ve karalama olduğu aşikârdır.

Gözaltı sürecinin hemen başında, ilk çıkan haberlerin haber başlıkları ve hepsi birbirinin aynı olan haber metninin kurmaya çalıştığı söylem sonraki günlerde daha da açık hale geldi. 7 Temmuz 2017 günü İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce yapılan yazılı açıklama rutin bir gözaltı işlemini tanımlıyordu. Açıklamada, 10 kişinin bir ihbar nedeniyle gözaltına alındığı belirtildikten sonra, "Adalar Sulh Ceza Hakimliği'nin kararına istinaden gözaltına alınan şahısların avukatları ile görüşmeleri 24 saatliğine kısıtlanmış, 6 Temmuz günü saat 14.30'dan itibaren CMK'nın ilgili maddeleri gereğince gözaltında bulunan şahısların avukatlarıyla görüşmeleri sağlanmış ve gözaltına alındıkları andan itibaren yemek ve ilaç ihtiyaçları karşılanmıştır. Ayrıca şahıslar gözaltında bulundukları sürede herhangi bir sağlık sorunu yaşamamışlardır" deniliyordu. Bu açıklamaya rağmen, 7 Temmuz tarihinden itibaren bazı basın-yayın kuruluşlarının haberleri ve başlıkları, ajanlık, kaos planları gibi karalamalar ve suçlayıcı ifadeler içermeyi sürdürdü.

Hak savunucuları henüz gözaltındayken, 8 Temmuz günü bir gazete "Büyükada'daki baskınla ilgili şok detay: Harita üzerinde yakalandılar" ifadesini başlığa çıkardı. Atölye çalışmasının başlıklarından birisi de "stresle başa çıkma" konusuydu. Çalışma esnasında, İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Veli Acu, Birleşmiş Milletler'in Gaziantep programında çalışırken mültecilerle ilgili tanık olduğu olayları anlatmıştı. Diğer katılımcıların anlatılan tanıklıktan çok etkilenmeleri üzerine, "stresle başa çıkma" konusunda uzman olan kolaylaştırıcı Peter Steudtner, toplantıya ara verip, bu ara esnasında katılımcıların kendisini etkileyen konuları resimlemesini istemişti. Stresle başa çıkmak için zaman zaman başvurulan bir yol olan bu resim çizme yöntemiyle duyguları ifade etme egzersizi çerçevesinde, Özlem Dalkıran Türkiye'de onu rahatsız eden, mutsuz eden konuları bir kağıda çiziktirmişti.

Basına harita olarak yansıyan bu eskizin, Özlem Dalkıran'ın rehberliği olmadan anlaşılması hayli güç. Çünkü Dalkıran gelişigüzel çiziktirdiği bu resimde Suriye'de süren savaştan, Akdeniz bölgesine yüksek binalar kondurarak simgeleştirmeye çalıştığı beton kentlere, Ege kıyılarına çarpı işaretleri çizerek mültecilerin dramını anlatmaya çalıştığı tel örgülerden, Karadeniz'deki HES projelerine kadar kendisine ülkemizle ilgili üzüntü ve kaygı veren birçok hususu resmetmiştir. Bu eskiz, toplantıda uygulanan stres atma çalışmasının bir parçası olarak, o anda çalakalem resmedilmiştir. 8 Temmuz tarihli gazetelere, yani gözaltından sadece iki gün sonraki haber başlıklarına yansıyan ve harita olarak yansıtılan, işte bu çocuk çizimi kıvamındaki stres azaltma çalışması karalamasıdır.

İnsan hakları savunuculuğunu casusluk faaliyetine eşitleyen medyadaki bu nefret söyleminin etkileri, önümüzdeki dönemlerde daha da fazla ortaya çıkacaktır. Ancak gözaltı sürecinde körüklenen ve pekiştirilen bu nefret söyleminin, bazı basın-yayın kuruluşları tarafından insan hakları savunucularının yargılanmalarını etkilemeye ve kamuoyunu manipüle etmeye hizmet ettiği açıktır.

Bazı haber başlıklarına göre, "Kılıçdaroğlu İstanbul'a yaklaşırken sinsi plan deşifre" olmuştu, gözaltına alınanlar "Sözde insan hakları aktivistleri yeni Gezi provokasyonuna" hazırlanıyordu. Bu haberlerin çoğu, uluslararası hak savunuculuğu konusundaki yetkinlikleri ve deneyimleri yukarıda ortaya konulan iki uzman kolaylaştırıcının uyruklarına gönderme yaparak "CIA ve MI6 vb. bağlantılar" dahi uyduruyordu!

Polis baskınına neden olan ihbar ve bu ihbarı gerçekleştiren gizli tanığın ifadesi ise, hassas bilgilerin nasıl korunacağı, güvenlik tedbirleri, kurum bilgisayarlarının internet ve veri güvenliğinin nasıl sağlanacağına dair bazı konuşmaların menfi yorumlarından öte bir içeriğe sahip değildi. Gizli tanık, tam da toplantının amacına yani iletişim ve bilişim güvenliğine ilişkin olarak yapılan konuşmalara ve bu konuda sorulan sorulara ilişkin kimi ilaveler yapmayı ihmal etmeden ihbarda bulunmuştu. Sonraki günlerde, bu gizli tanığın toplantıya profesyonel çevirmen olarak katılan iki kişiden birisi olduğu ve toplantı sırasında

çeviri konusunda bolca eleştiri aldığı, katılımcılar tarafından uzman kolaylaştırıcılara yöneltilen bazı soruları tam çevirmek yerine sorulara eklemeler yaptığı ve bunları da kendi adına cevapladığı katılımcılar tarafından ortaya kondu.

Hak savunucularına yönelik olmakla birlikte, ülkemizdeki adalet ve hukuk anlayışını daha da zedeleyen bu operasyonun bir ilçe savcılığınca başlatıldığı söyleniyor. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu soruşturma dosyasına sonradan dahil oldu. Gözaltı sürecinin başında yapılan tüm resmi açıklamalarda, baskının bir "ihbar" nedeniyle Adalar Başsavcılığı'nın talimatı ile Adalar Polisi tarafından yapıldığı vurgulanmasına rağmen, bazı gazeteler haberlerinde "Büyükada'da ikisi yabancı 10 'insan hakları aktivisti' görünümlü ajanlara yeni bir kalkışma hazırlığındayken baskın düzenleyen istihbaratın başarılı operasyonundan" bahsediyorlardı.

Devlet yetkilileri de yaptıkları açıklamalarda, bir ihbar üzerine gerçekleşen bu baskın ve gözaltına alınan kişilerle ilgili kararı yargının vereceğini vurguluyordu. Fakat bazı basın kuruluşları hak savunucularına dair hükmü çoktan verip, onlardan "Büyükada'da yakalanan casuslar" diye bahsetmeye başlamıştı. Hak savunucularının gözaltı süreci, medyada yer alan bu iftira ve karalamalar devam ederken tamamlandı. Bu maksatlı, iftira dolu ve dayanaksız yayınlar, hak savunucularının gözaltı süresinin ertesinde de hız kesmeden devam etti.

TUTUKLAMA KARARI VE SUÇLAMALAR

13 gün gözaltında tutulan hak savunucularının tamamı, 17 Temmuz 2017 günü İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu tarafından ifadeleri alındıktan sonra, "tutuklanmaları" talebiyle Nöbetçi Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildiler. İstanbul 10'uncu Sulh Ceza Hakimliği 10 hak savunucusundan altısının tutuklanmasına karar verdi. İdil Eser, Özlem Dalkıran, Ali Gharavi, Peter Steudtner, Veli Acu ile Günal Kurşun, "silahlı terör örgütüne yardım etmek" suçlamasıyla tutuklanarak Bakırköy, Maltepe ve Metris cezaevlerine yollandılar. Nalan Erkem, Şeyhmus Özbekli, Nejat Taştan ve İlknur Üstün ise haftada 3 gün imza verme zorunluluğunu içeren adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Soruşturma savcısının bu karara itirazı sonrasında önce serbest bırakılan 4 kişinin "yakalanmasına" karar verildi. Dördü de kendi irade ve isteği ile ilgili makamlara başvurduğu halde, Nalan Erkem ve İlknur Üstün için verilen tutuklama kararında gerekçe "dosya incelendiğinde tutuklanan diğer şüphelilerle birlikte şüphelilerin eyleminin de aynı nitelikte eylem olduğunun değerlendirilmesi, silahlı terör örgütüne yardım suçunun somut delillerinin olması, suçun vasfı, kaçma ve saklanma şüphesinin varlığı karşısında adli kontrol tedbirinin yetersiz kalacağı" olarak açıklandı. Nalan Erkem Bakırköy, İlknur Üstün ise Ankara Sincan cezaevlerine yollandılar.

Nejat Taştan haftada iki gün imza vermek, Şeyhmuz Özbekli ise haftada üç gün imza vermek kaydıyla adli kontrol şartıyla serbest bırakıldılar. Her ikisi için de yurtdışına çıkma yasağı bulunuyor.

Ali Gharavi'nin tutukluluk üst yazısında, "detaylı bakıldığında, Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında yer alan Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgesinin etimolojik olarak ve ayrıca ayrı bir devlete ait topraklarmış gibi gösterilen haritanın" bulunduğundan bahsediliyor olması, Savcılığın ne olduğunun son derece farkında olduğu bir haritaya dair en hafif deyimle zorlama, hatta gerçeğe aykırı bir yorum yaptığını göstermekteydi. Ali Gharavi'nin tutuklanmasına dair dayanak gösterilen tek somut delil, kendi ülkesinde davet edildiği bir üniversitede lise öğretmenlerine yönelik genel kültür ders programında verdiği derste kullandığı, Büyükada'daki toplantının ne konusu ne de çalışma malzemeleri arasında bulunmayan, dolayısıyla toplantıda da hiçbir şekilde kullanılmayan, üzerinde renklerle hangi Asya ülkelerinde hangi tarihlerde hangi dillerin konuşulduğunun gösterildiği bir diller atlasıydı. Ali Gharavi'nin ders programında bu dilbilimi haritasının yanı sıra, ilgili

birçok başka dilbilimi metni ve resmi bulunmasına rağmen bunlar hiç değerlendirilmemişti. Peter Steudtner hakkında ise tek bir delil bulunmadığı gibi, üzerine atılı bir tek suç da bulunmuyordu.

Savcılık sorgulamasında, kendi telefonunda ByLock olmadığı halde Günal Kurşun'a, ByLock kullanan biri ile irtibat kurduğu ve 'örgüte yataklık' ettiği suçlaması getirildi. İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Günal Kurşun, Çukurova Üniversitesi'nde görevliyken Adalet ve İçişleri Bakanlıkları'nın ortaklaşa düzenlediği bir eğitim programı için üniversite tarafından görevlendirilmişti. Eğitim programının koordinasyonunda görev alan bir polis müdürü Günal Kurşun'u, eğitim programının organizasyonuna dair soruları için birkaç kez aramıştı. Bu polis müdürünün telefonunda ByLock tespit edilmiş, ancak hakkında herhangi bir inceleme yapılmamış ve sonrasında emekliye ayrılmıştı. 'Terör Örgütüne Yardım ve Yataklık' suçunun tartışılabilmesi ise neredeyse olanaksızdı. Zira hangi terör örgütüne nasıl bir yardım ve yataklık edildiği savcılık fezlekesinde belirtilmemektedir.

Nalan Erkem için de benzer bir suçlama getirildi. Nalan Erkem'e emniyet sorgusunda "Sizi ByLock'cu biri aramış" denildi. Numara, 27 Aralık 2016 tarihinde FETÖ soruşturması kapsamında tutuklanan, daha sonra ise tahliye edilen Prof. Dr. İştar Gözaydın'ın telefon numarasıydı. Öne sürülen HTS kayıtlarına göre Nalan Erkem, İştar Gözaydın tarafından beş kez aranmış, kendisi de İştar Gözaydın'ı üç kez aramıştı. Bu aramalar Prof. Dr. İştar Gözaydın tarafından Av. Nalan Erkem vekil tayin edildikten yani vekaletname çıkarıldıktan hemen sonra başlamış ve yaklaşık üç aylık bir süre içinde yapılmıştı. Anlaşılacağı üzere, aynı derneğin üyesi olmalarının yanı sıra, Nalan Erkem, İştar Gözaydın'ın vekiliydi ve o dönemdeki aramalar müvekkil – vekil kapsamında gerçekleşmişti. Dahası, tesadüfen İştar Gözaydın'ın avukatı da hak savunucularının emniyetteki ifadelerinin alınmasında hazır bulunan avukatlar arasındaydı. Evraktaki bu maddi hatayı tespit eden avukat, "İştar Gözaydın'ın telefonunda ByLock çıkmadı. Evrakta yanlış bilgi var" diyerek düzeltme talep etti ve polis incelemesi sonucunda evrak düzeltildi. ByLock bahsi dışında da Erkem'in Gözaydın ile yaptığı 5 telefon görüşmesi, İştar Gözaydın hakkında verilmiş bir mahkûmiyet kararı olmamasına rağmen suç isnadına delil olarak kullanıldı. Başka bir deyişle, müvekkili ile yaptığı görüşme, bir avukatın tutuklanmasına gerekçe haline getirildi ve akıl almaz bir suçlamaya maruz kalmasına neden oldu. Nalan Erkem ilk etapta sorgu hakimliği tarafından serbest bırakılmıştı. Ancak soruşturma savcısının itirazı sonrasında, hakkında tekrar yakalama kararı çıkartıldı, yeniden gözaltına alınarak Terörle Mücadele Şubesi'nde bir gece tutuldu, ertesi gün sabah saatlerinde adliyeye getirildiği halde sorgu hakimliğine ancak gece yarısı çıkartıldı ve tutuklandı. Erkem'in tutukluluğuna ilişkin bir başka "delil", bilgisayarından çıkan bir MİT belgesiydi. Bu belge de Erkem'in avukatlığını yürüttüğü Malatya Zirve Davası dosyasına gelmiş, duruşma sırasında davanın taraflarına (sanık ve katılan vekillerine) mahkeme başkanı tarafından CD halinde bir örneği verilmiş ve bu durum duruşma zaptına da aynen geçirilmişti. Söz konusu MİT imzalı belge, TBMM Araştırma Komisyonu raporunun bir parçasıdır, bu rapor halen TBMM web sitesinde yayınlanıyor. Anlaşılacağı üzere bu suçlama da, yine Nalan Erkem'in avukatlığını üstlendiği bir dava dosyasıyla ilgilidir.

Silahlı terör örgütüne yardım suçuna ilişkin İlknur Üstüne yönelik hiçbir özel ve somut suçlama yöneltilmemiştir. Ne telefon kayıtlarında ne dijital materyallerinde İlknur Üstün'e itham edilecek, makul şüphe uyandıracak hiçbir somut delil bulunmamış ve dosya savcısınca da ileri sürülmemiştir. Başvurucuya sorulan tek özel soru: başvurucunun bilgisayarı incelendiğinde "Büyükelçiliğinizin Desteği ile gerçekleştirmekte olduğumuz" diye başlayan "*gender equality, participation in policy making and reporting*" başlıklı bir word belgesidir. Bu belgenin İlknur Üstün tarafından yazıldığı değerlendirilerek kendisine bu belgenin ne olduğu sorulmuş, savcılık ve mahkemede detaylı biçimde söz konusu projenin İlknur Üstün'e ait bir proje değil, 100 küsur kadın örgütünün yer aldığı Kadın Koalisyonunun bir projesi olduğu, Ayizi yayınları tarafından yürütüldüğü, İlknur Üstün'ün

Kadın Koalisyonunun koordinatörü olarak işin takibini yaptığını, projenin konusunun Cinsiyet Eşitliği, Politika Yapımına Katılım ve Raporlama olduğu açıklanmıştır.

Özlem Dalkıran, bu süreçte aleyhinde en çok haber yapılan hak savunucularından biridir. Tıpkı diğerleri gibi, ağır hak ihlalleri ile dolu saldırgan haberlerin ve karalama kampanyalarının hedefi olmuştur. Yapılan onca habere rağmen, kendisine yönelik suçlama, tıpkı Nalan Erkem'e yapıldığı gibi, Prof. Dr. İştar Gözaydın'la telefonla görüşmek ve bilgisayarında "İstanbul Hayır Meclisleri Buluşması-Tartışmalar" isimli word belgesinin bulunmuş olmasından ibarettir.

Özlem Dalkıran'ın telefon görüşmeleri bir sene altı aylık dönem için (01.01.2016-05.07.2017 tarihleri arası için) ayrıntılı incelemeye tabi tutulduğu halde, sadece Prof. Dr. İştar Gözaydın'la 8 Nisan 2017 tarihinde yapılmış tek bir telefon görüşmesinden söz edilebilmesi, "suçlama"nın ne denli ciddiye alınabilir ve hukuken değerlendirilebilir olduğunu gösteriyor.

Kapatılan Gediz Üniversitesi'nde sosyoloji bölüm başkanı olarak görev yapması gerekçe gösterilerek 27 Aralık 2016 tarihinde tutuklanan ve 3 ay sonra serbest bırakılan Prof. Dr. İştar Gözaydın, hYd'nin kurucu üyesidir. Bu nedenle aynı dernekte üye olan veya bu dernekle yıllardır çalışan Özlem Dalkıran ve Nalan Erkem'in yanı sıra, insan hakları alanında çalışan pek çok kişi ve kurum tarafından da tanınan bir bilim insanı olarak, bir kere telefonla aranması hayatın olağan akışına uygundur. Kesinleşmiş bir mahkeme kararının olmayışı şöyle dursun, henüz hakkındaki yargılama dahi başlamamış tutuksuz birisi hakkında (ilk duruşma İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 12 Eylül 2017 tarihinde yapılacaktır) oluşturulan hukuki bir metinde (soruşturma savcılığı tarafından hazırlanan tutuklamaya sevk yazısında) "FETÖ/PYD"yle bağlantılı olduğu sonucuna varılması, duruşma yapılmadan cezanın ilanı anlamına gelmektedir.

Görüldüğü gibi Prof. Dr. İştar Gözaydın'a yapılan yargısız infaz, Özlem Dalkıran ve Nalan Erkem nezdinde de sürdürülmüş ve her ikisi de "FETÖ/PDY terör örgütüne yönelik yapılan operasyon kapsamında yakalanarak tutuklanan Bedriye İştar Tarhanlı isimli görüşme kaydının olduğu" gerekçesiyle tutuklanmıştır.

Özlem Dalkıran'a yönelik ikinci tutuklama nedeni, ilki kadar absürttür. Zira bilgisayarında "İstanbul Hayır Meclisleri Buluşması-Tartışmalar" isimli word belgesi bulunmuş, belgenin tartışmalar başlıklı kısmında DHKP/C terör örgütü içerisinde faaliyet göstermek suçundan tutuklanan Semih Özakça ve Nuriye Gülmen ile ilgili yazıların, toplumsal yürüyüşlerle ile ilgili ilçelere nasıl yayılacağı şeklinde yazıların olduğu…" tespit edilmiştir.

Özlem Dalkıran, asıl olarak referandum döneminde örgütlenen ilçe ve il düzeyindeki Hayır Meclislerinde bugüne kadar yer almamış, yapılan etkinliklere ve toplantılara da katılmamıştır. Kendisi bu yazıyı yazmamış, sadece okumak için bilgisayarına indirmiştir. Bu yazının içeriğinde, Gezi olaylarından veya Adalet Yürüyüşü gibi toplumsal olaylardan bahsediliyor olması, kendisine yöneltilen suç isnadına dair hiçbir anlam ve dayanak taşımamaktadır. Özlem Dalkıran bu metni okumamış ve sadece indirmiş olduğunu beyan etmiş olsa da, zaten bu metnin içeriğinde hiç bir suç unsuru bulunmamaktadır. Metinde sadece iktidara muhalefetten bahsedilmektedir ki, bu da bir suç değildir.

Suçlamalara dayanak metin, 18 Haziran 2017 Pazar günü Harbiye Kenter Tiyatrosu'nda yapılan "İstanbul Hayır Meclisleri Buluşması" sırasında yazılı hale getirilmiş "İstanbul Hayır Meclisleri Buluşması Toplantı Notları" ve "İstanbul Hayır Meclisleri Buluşması Sonuç Metni" başlıklı iki ayrı word metninden oluşmaktadır. Her iki metinde sosyal medyada aleni olarak paylaşılmış ve paylaşılmakta olan metinlerdir.

Sonuç metninin ilk cümlelerinden anlaşıldığı kadarıyla toplantı sosyal medya ve diğer usullerle günler öncesinden duyurulmak suretiyle (açık çağrı ile) Kenter Tiyatrosu'nda yapılmış ve 400 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Özlem Dalkıran'a yönelik aktardığımız suçlama, toplantının derli toplu hale getirilmiş "sonuç metni"nden değil, toplantı katılımcılarının birbirinden tümüyle farklı, yer yer çelişik, yer yer karşıt görüşlerini içeren "toplantı notları"ndan hareketle yapılmıştır. Ülke gündemine ve yürütülebilecek politik muhalefet ve yasalar nezdinde suç tanımına girmeyen barışçıl faaliyetlere ilişkin kişisel görüşlerin aktarıldığı "toplantı notları"nda; işlerinin geri verilmesi taleplerine cevap alamadıkları için ölüm orucuna başlayan Semih Özakça ve Nuriye Gülmen'in ölümünün nasıl önlenebileceğinden, adalet yürüyüşünün il ve ilçelere nasıl yaygınlaştırılabileceğine kadar, onlarca ayrı gündem ve faaliyet önerisi dile getirilmiştir ki, bu anılanların hiç biri suç niteliği taşımamaktadır.

Özlem Dalkıran, katılmadığı bu toplantının sonuçlarından da haliyle, habersizdir. Ancak bizatihi kendisi tarafından bu görüşler toplantıya gidilip ifade edilmiş ve/veya söz konusu metinler bizatihi kendisi tarafından yazılmış olsaydı ne olurdu? Bu içerikte bir toplantının ve/veya bu içerikteki düşünce açıklamalarının "suç" olduğu ileri sürülebilir mi?

İdil Eser, kendisine ait dijital materyaller arasında Semih ÖZAKÇA ve Nuriye GÜLMEN ile ilgili belgeler olduğu, sahte bir hesaptan Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi resmi sosyal medya hesabına gönderilen bir mesajın resim hali bulunduğu, "Türkiye'ye gaz ihracatının yapılmaması için Güney Kore Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği'ne yazılmış belgelerin bulunduğu…" ve telefonunda ByLock olan bir şahısla görüşme yapmış olduğu gerekçeleriyle suçlandı. Semih Özakça ve Nuriye Gülmen ile ilgili belge, Uluslararası Af Örgütü'nün yayınlandığı bir acil eylem çağrısıydı. 1973'ten yana uygulanan Acil Eylem, insan hakları ihlal edilen ve durumu acilen harekete geçilmesini gerektiren bireyler için, Uluslararası Af Örgütü tarafından gerçekleştirilen hızlı ve kısa süreli imza kampanyasına verilen addır. Uluslararası Af Örgütü açlık grevlerini desteklememekte veya açlık grevi yapan kişileri protesto eylemlerini sonlandırmaya ikna etmeye çalışmamaktadır. Ancak, Uluslararası Af Örgütü, açlık grevi yapanların gıda almayı reddettikleri için cezalandırmalarına ve açlık grevlerinin zorla sonlandırılması çabalarına karşı çıkmaktadır. Söz konusu acil eylemin içeriği bu ilkeye saygı gösterilmesi üzerinedir. İdil Eser de, bir Uluslararası Af Örgütü çalışanı olarak Genel Merkez'den söz konusu acil eylem kararının çıkacağı bilgisini almış ve görevi gereği ilgili çalışanlarla paylaşmıştır. İdil Eser aleyhine ileri sürülen suç isnadıyla ilgili olarak dayanak gösterilen mesaj konusundaysa durum çok nettir.

Sivil toplum kuruluşları kamuya açık kuruluşlardır ve iletişim bilgilerini açık/şeffaf bir şekilde yayınlamaktadır. Diğer STK'lara da olduğu gibi UAÖ Türkiye Şubesi'ne de her gün çok sayıda mesaj gelmektedir. Söz konusu mesajın gelmesinin ardından İdil Eser Şube'nin direktörü olarak bu mesajı Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunmuş; Yönetim Kurulu göndericinin sahte hesap kullandığını ve yurtdışında bulunduğunu belirtmesi gibi gerekçelerle gerçek bir mesaj olarak değerlendirmemiş ve bu mesajı gönderen kişinin muhatap alınmamasına karar vermiştir.

Güney Kore Cumhuriyeti Büyükelçiliğine yazılmış mektuplar konusu ise, Uluslararası Af Örgütü Genel Merkezi'nden gelen 9 Aralık 2014 tarihli bir çağrı sonrasında başlatılan bir kampanyaya ilişkindir. Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi, Genel Merkezin şubelere ilettiği bu çağrının ardından, 30 Aralık 2014 tarihinde "Kore Bize Gaz Verme" sloganı ile kampanyayı başlatmış ve Ocak 2015 - Haziran 2015 tarihleri arasında bu kampanyayı yürütmüştür. Ayrıca İdil Eser'in Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi'nde çalışmaya başladığı tarih 2016 yılı Mayıs ayıdır. Dolayısıyla bu kampanya, İdil Eser'in UAÖ Türkiye Şubesi'nde çalışmaya başlamasından önce gerçekleşen bir kampanyadır. Kaldı ki; Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi kampanyayı sürdüğü 2014-2015 yıllarını içeren kampanya faaliyetlerini, dernekler mevzuatı gereği, İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'na her yılın Şubat ve Nisan aylarında verdiği Faaliyet Bildirim Formu ve Dernekler Beyannamesi yolu ile bildirmiştir.

İdil Eser'in görüşmeler yaptığı ve telefonuna ByLock yüklü olduğu iddia edilen kişi ise Uluslararası Af Örgütünün Yönetim Kurulu Başkanı Taner Kılıç'tır. İdil Eser'in Uluslararası

Af Örgütü Türkiye Şubesi direktörlüğünü sürdürdüğü sürece Yönetim Kurulu Başkanı olan Taner Kılıç'ı araması ve onun da İdil Eser'i telefonla araması, danışması, iletişim halinde olması son derece olağandır. Ayrıca Taner Kılıç'ın ByLock kullandığına dair kesinleşmiş bir yargı hükmü bulunmamaktadır. Nitekim Taner Kılıç ile ilgili soruşturma dosyasında teknik bilirkişi telefonda ByLock bulunmadığını tespit etmiş ve avukatları bu raporu dosyaya sunmuştur.

Veli Acu, yine kendi telefonunda ByLock bulunmadığı halde, kendisini arayan bir kişinin telefonunda ByLock bulunduğu, PKK/KCK gençlik yapılanmasını destekleyen bir şahısla telefonda konuştuğu, flash diskinde bulunan altı kitap ve kendisine gelen Semih Özakça ve Nuriye Gülmen ile ilgili bir mail gerekçe gösterilerek tutuklandı. Telefonunda ByLock olduğu iddia edilen şahıs, Veli Acu'yu LinkedIn isimli kariyer sitesinden bulan ve Birleşmiş Milletler'e yaptığı iş başvurusu hakkında kendisine danışmak isteyen, tanımadığı bir kişiydi. Bu kişinin telefon numarası Veli Acu'nun telefonunda kayıtlı değildi. Üstelik bu kişi Veli Acu'yu aramıştı. Veli Acu'nun kendisini arayan ve tanımadığı bir numaranın ByLock kullanıcısı olup olmadığını bilme şansı yoktu. PKK/KCK yapılanması destekçisi olduğu iddia edilen kişi ise, Veli Acu'nun akrabası ve aynı zamanda okul arkadaşıydı. Belirtilen nedenle tutuklandı, daha sonra serbest bırakıldı ve davası halen sürmekte. Telefon konuşmaları ise akrabalık ve okul ilişkileri bağlamında, serbest kaldıktan sonra yapılmış telefon konuşmalarıydı. Bahsi geçen kitaplar, Veli Acu'nun 2013 yılında henüz öğrenciyken hazırladığı bir ödevin kaynakçasında yer alan ve ödevin hazırlandığı dönemde hakkında toplatma kararı olmayan, internet ortamında herkese açık kaynak olarak yayınlanan kitaplardı. Flash diskte "ödev" klasöründe Veli Acu'nun bu ödevi durmaktadır. Buna karşın kitaplar ödev tamamlandıktan sonra silinmiştir. Ancak flash diskte silinmiş kitapların kapakları geri çağrılıp dosyaya konmuştur. Veli Acu'ya Semih Özakça ve Nuriye Gülmen ile ilgili olarak gelen mailin içeriği dosyada yer almamaktadır. İnsan hakları savunucularına bu tür maillerin gelmesi son derece doğaldır.

TUTUKLAMA SONRASI HABERLER VE SUÇ DUYURUSU

İstanbul Terör ve Örgütlü Suçlar Savcılığı tarafından 2017/99344 Soruşturma No'su ile yürütülen soruşturmada, verilen kısıtlılık kararına rağmen, tutuklamaların ardından medya aracılığı ile iftira ve karalama kampanyası ve nefret söylemi yayılmaya devam edildi. Ancak bu aşamada hedefe doğrudan Ali Gharavi ve Peter Steudtner yerleştirildi. 25 Temmuz 2017 tarihli Star Gazetesi'nin "Kaos Antrenörü Peter: Konsolosluk Bizi İzliyordu" başlıklı haberinde, Ali Gharavi ve Peter Steudtner tarafından bir ayaklanma başlatılacağı, bu "ayaklanma" hazırlığının Alman Konsolosluğu tarafından safha safha izlendiği, Peter'in Kenya, Angola, Mozambik, Nepal gibi bir çok farklı ülkede kaos eylemleri organize ettiği, dünyanın dört bir yanında karanlık faaliyetlerde bulunduğu, Alman Konsolosluğu'nun telefonlarına yüklediği Elefand isimli bir program üzerinden kendilerini izlediğini beyan ettiği iddia ediliyordu.

Yine aynı tarihli Güneş Gazetesi'nin "Kirli Plan İşliyor" başlıklı haberinde ise Büyükada'daki casus toplantısında planı yapılan sokak provokasyonları için HDP'nin düğmeye bastığı, hak savunucularının bu planın organizatörü olduğu, Peter Steudtner'in "Fil" anlamına gelen "Elefand" programıyla Berlin tarafından adım adım izlendiğinin, ayrıca pek çok ülkede kaos planında rol aldığının belirlendiği, Peter'in Türkiye dışında Kenya, Angola, Mozambik, Nepal gibi bir çok farklı ülkede kaos eylemleri organize ettiği iddia ediliyordu. -Haberde tırnak içinde; "Türkiye'ye girişimden nerede kalacağıma kadar İstanbul'daki Alman temsilciliğinin bilgisi vardır" ifadeleri de yer alıyordu.

Bu yayınlar, olgusal gerçeklikleri düpedüz çarpıtmanın ve açıkça hedef aldıkları Ali Gharavi'nin ve Peter Steudtner'ın kişilik haklarına ağır saldırı mahiyetinde olmalarının yanı sıra, tutuklu olarak yargılandıkları dosyada bulunan gizlilik kararını ihlal eder bir

niteliktedir ve açıkça ulusal ve uluslararası hukuk mevzuatı ile korunan temel masumiyet karinesini çiğnemiştir. Bu haberlere dair diğer bir ilginç durum ise, aynı muhabir tarafından, üç ayrı gazeteye yazılmış olmalarıdır.

Yayınlarda adı geçen Elefand programı, bir veri kayıt programı olup, Peter Steudtner'in Alman Konsolosluğu tarafından izlenilmesi amacıyla değil, yurt dışına çıkan tüm Alman vatandaşlarının tercihine sunulan ve yurtdışında oldukları sırada başlarına bir şey gelmesi halinde, kişisel güvenliğinin korunması ve yakınlarına haber verilmesi için sağlanan bir hizmettir. Haberde yer alan, "Alman Konsolosluğu'nun telefonlarına yüklediği bir program üzerinden kendilerini izlediğini beyan ettikleri" hususu bu gerçeği ters yüz ediyor. Elefand telefonlara yüklenebilecek bir program değil, yurt dışına çıkan Alman vatandaşlarının nereye gittiklerini ilgili konsolosluğa haber verdikleri, başka deyişle konsoloslukları bilgilendirdikleri bir sistem. Nitekim Türkiye Cumhuriyeti'nin yurtdışındaki elçilik ve konsoloslukları da, vatandaşların hizmet aldıkları GSM servis sağlayıcıları aracılığı ile, benzeri bir uygulama yürütmektedirler. Bu itibarla, "Alman Konsolosluğu Bizi İzliyordu" şeklinde bilinçli olarak yanlış yapılan bu haber, gerçeğin çarpıtılması ve Peter Steudtner'in "casus"muş gibi gösterilmesi çabasından başka bir şey değildi.

Hak savunucuları tarafından bir ayaklanma başlatılacağı, konsolosluk tarafından bunun safha safha izlenildiği bir başka çarpıtılmış, "yaratılmış" dezenformasyondu. Üstelik çarpıtma bununla bitmemiş, Peter'in "dünyanın dört bir yanında karanlık faaliyetlerde bulunduğu, Kenya, Angola, Mozambik, Nepal gibi birçok farklı ülkede kaos eylemleri organize ettiği" gibi zorlanılsa hayal ürünü dahi olamayacak isnatlar, "haber" formatında kamuoyunu manipüle edici yönde sunulmuştu. Peter Steudtner'in bahsi geçen ülkelerde bulunduğu, internetten kolaylıkla ulaşılabilecek bir bilgidir. Kendisi, Mozambik'te çocuk askerlerin topluma kazandırılması konusunda faaliyet göstermiş; 2011 yılından beri Kenya, Angola ve Nepal'in de aralarında bulunduğu ülkelerde Hollanda'da kurulu bir sivil toplum örgütü olan HIVOS bünyesinde bilişim güvenliği ile ilgili konularda destek çalışmalarında bulunmuştur. Keza, davet üzerine Türkiye'ye gelerek kolaylaştırıcılık görevi üstlendiği bu çalışmaya katılımı da aynı minvalde gelişmiştir.

Star Gazetesi'nin yayınındaki "Büyükada'da 15 Temmuz'da bir otelde toplanan ajanlar darbe planı hazırlamıştı. Kanlı darbe başarılı olamayınca FETÖ'nün sahipleri bir yıl sonra yine Büyükada'da bir araya geldi" şeklindeki ifade ise tamamıyla gazetenin kurguladığı uydurma bir karalamadır. Ne emniyet ne savcılık ne de sulh ceza hakimi sorgularında bu ithamla ilgili herhangi bir soru dahi yöneltilmemiştir.

Güneş Gazetesi'nin "Kirli Plan İşliyor" başlıklı yayınında, gene masumiyet karinesi ihlal edilir şekilde, Büyükada'daki casus toplantısında planı yapılan sokak provokasyonları için HDP'nin düğmeye bastığı, Peter'in bu planın organizatörü olduğu iddia ediliyor; hak savunucularının çalışmalarında kullandıkları verileri daha güvenilir, sağlıklı, güvenli ve etkin hale getirmek için İHOP'un düzenlediği toplantı, bir provokasyon toplantısı olarak gösteriliyordu. Son olarak Akşam Gazetesi de konuyla ilgili haberini, "Casuslara Alman Çipi" başlığıyla verirken, yargıyı ve yargılama sürecinin bağımsızlığını hiçe sayarak, hak savunucuları hakkında, "casus" oldukları yönünde hükme varıyordu.

Hal böyle olunca, bu manipülatif yayınlar sebebiyle, halen devam eden ve üzerinde kısıtlılık kararı mevcut bir soruşturmada, haklarında henüz iddianame dahi hazırlanmamış kişiler, henüz daha devam eden bir soruşturmada, yargının yerine geçilerek suçlu gösterilmişlerdir. Haberlerde hak savunucuları, "Kaos Antrenörleri", "Dünyanın Çeşitli Ülkelerinde Kaos Eylemleri Organize Eden, Ayaklanma Başlatacak", "Karanlık Faaliyetlerde Bulunan Kişiler", "Kirli Plan Organizatörleri Casuslar" olarak gösterilmiş ve kişilik hakları ve saygınlıkları ağır derecede ihlal edilmiştir. Dahası bu ağır iftira ve yaftalamaların etkisiyle saldırıya uğrama riskine de açık hale getirilmişlerdir.

Soruşturma dosyasına erişim kısıtlamasına rağmen, Akşam, Star ve Güneş Gazetelerinin 25 Temmuz 2017 ile Akşam Gazetesi'nin 26 Temmuz 2017 tarihli nüshalarında, her nasıl

ulaşılmış ise, Peter Steudner'in savcılık ifadesine, Ali Gharavi'nin kişisel eşyaları arasında bulunduğu ve "Etimoloji Haritası" olduğu isnadıyla, ifade alma esnasında sorgulanmış görseller kamuoyu ile paylaşıldı.

Hak savunucularının avukatları tarafından bile ulaşılamayan soruşturma dosyasındaki belgelerin, bazı basın organları eliyle yürütülen manipülasyona bir araç olarak kullanılmış olması nedeniyle, avukatlar suç duyurusunda bulundu. Soruşturma dosyasındaki gizli soruşturma belgelerinin basına sızdırılmasının, büroda çalışan kişi ya da kişiler tarafından gerçekleştirilmiş olması ihtimalini düşünerek, muhtemel kamu görevlileri hakkında titizlikle yürütülecek bir soruşturma talep edildi.

Star Gazetesi'ne Basın Kanunu uyarınca tekzip talepli ihtarname çekildi, yasal cevap ve düzeltme hakkı kapsamındaki tekzip talebi, Star Gazetesi tarafından yerine getirilmeyince gazete aleyhinde dava açıldı. Ancak görevli Küçükcekmece 1.Sulh Ceza Hakimliği, yapılan yalan ve iftira dolu haberi basın özgürlüğü kapsamında değerlendirerek tekzip talebini reddetti, bu ret kararına karşı itiraz edildi.

Gizlilik kararının bulunduğu dosyadan belgeler yayınlanarak yapılan haberler nedeniyle 20 farklı basın yayın organı hakkında suç duyurusu yapıldı. Savcılık kamu görevlileri hakkındaki suç duyurularına dair takipsizlik- görevsizlik kararları verdi. Bu kararlara avukatlarca itiraz edildi, hukuki süreç takip edilerek izleniyor.

İnternette yayınlanan gerçeğe aykırı ve iftira niteliğindeki haberlere karşı 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" hükümleri uyarınca içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi talebi İstanbul 9.Sulh Ceza Hakimliği tarafından, yayınların tamamı "*basın özgürlüğü*" kapsamında değerlendirilerek, hukuka aykırı bir gerekçeyle reddedilince, ret kararına karşı itiraz edildi.

Dünyada neredeyse en çok gazetecinin gözaltında veya tutuklu olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nde uygulanmayan basın özgürlüğü, hak savunucularına karşı yürütülen iftira ve yalan haber propagandası için koruyucu bir kalkan olarak mahkeme kararlarına yansıdı.

BİREYSEL AYM BAŞVURULARI

Hak savunucularının Sulh Ceza Hakimliği tarafından CMK kapsamında tutuklanması üzerine, tutuklanma kararlarına karşı itirazlar, görevli ve yetkili mahkemeye detaylı biçimde sunuldu. Bu yasal itirazlar, mahkeme tarafından, son dönemlerde tekrarlandığı gibi, güncel mevzuat kurallarına ve yüksek mahkemelerin örnek kararlarına açıkça aykırı biçimde, gerekçesiz kararlarla reddedildi. Bu ret kararlarında, isnat edilen suç ile deliller arasında bir bağlantı kurulmadığı gibi, ilgili hiç bir tartışma yürütülmediği de ortadadır. Tüm tutukluları ilgilendiren bu karar, toplam 1,5 sayfadan ibaret ve içeriği kopyala yapıştırma biçimindedir.

Bunun üzerine hukuka aykırı tutukluluk tedbirinin ortadan kaldırılmasına yönelik işlev görebilecek hukuk yolları tüketildiğinden, tutuklulukların bir an önce ortadan kaldırılması ve serbest bırakılmaları için, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvurular yapıldı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

5 Temmuz günü Büyükada'daki toplantı sırasında gözaltına alınan ve sonrasında tutuklanan 8 hak savunucusu önce Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi, Maltepe Cezaevi ve Silivri F Tipi Cezaevi'ne gönderildi.

Soruşturmanın bu aşamasına kadar hiçbir somut örgüt adına yer verilmediği halde, hak savunucuları iki cezaevinde de keyfi bir biçimde FETÖ tutuklularına uygulanan koşullarda tutulmaktadırlar. Bu nedenle cezaevinde ağır insan hakları ihlalleriyle karşı karşıyalar.

Veli Acu ve Günal Kurşun, tutuklandıktan sonra önce Metris cezaevine yollandılar, ardından Silivri cezaevine nakledildiler. Halen Silivri 9 No'lu Cezaevi'nde kalıyorlar, Bir aydan uzun bir süre tecritte kaldılar, şu anda her ikisi de üçer kişilik hücrelerde, başka birer tutuklu ile kalıyorlar.

Özlem Dalkıran, Nalan Erkem ve İdil Eser 27 Temmuz tarihine kadar Bakırköy Kadın Cezaevi'nde aynı koğuşta kalıyordu. Bu tarihte ani bir kararla ayrı koğuşlara dağıtıldılar. Avukatların yetkililerle yaptığı konuşma sonrasında koğuşların birleştirileceği sözünü alınmasına rağmen, tam aksi bir gelişme ile 31 Temmuz Pazartesi günü her üçü de Adalet Bakanlığı'nın talimatıyla Silivri'deki cezaevi kompleksine nakledildiler. Şu anda üçü de Silivri 9 No'lu Cezaevi'nde birbirlerinden ayrı 2 kişilik koğuşlarda kalıyorlar. Nalan Erkem ve İdil Eser'in doktor kontrolü gerektiren rahatsızlıkları var. Nalan Erkem doktor kontrolüne kelepçe ile götürüldü.

Ali Gharavi ve Peter Steudtner ise 1 Ağustos Salı gününe kadar İstanbul Maltepe Cezaevi'nde kaldılar. Ali ve Peter'in Maltepe cezaevinde tutuldukları Temmuz döneminde gerçekleştirilen avukat görüşmelerinin kamera ve birçok gardiyan gözetiminde yapıldı. Avukatlarının bu hukuka aykırı uygulamanın kaldırılmasına ilişkin İstanbul 2. İnfaz Hakimliğine yaptığı başvuru ise 15 Eylül 2017 tarihinde sonuçlandırıldı.[13] İstanbul Anadolu 2.İnfaz Hakimliği'nin bu kararı Ali ve Peter'in görüşmelerindeki izleme uygulamasının hukuka aykırılığının sabit olduğunu, belgeleyerek ortaya koydu.

1 Ağustos'ta Silivri 9 No'lu Cezaevi'ne nakledildiler. Silivri'de önceleri tek başlarına tutulan Gharavi ve Steudtner de halen birer başka tutuklu ile birlikte üçer kişilik hücrelerde, birbirlerinden ayrı tutuluyorlar.

Gözaltı sürecinin ardından önce serbest bırakılan ve savcının itirazı üzerine 23 Temmuz'da tutuklanan İlknur Üstün ise Ankara Sincan Cezaevi'ne nakledilmişti; halen burada tutuluyor.

Böylece Adalar'da gözaltına alınıp, büyük bir basın kampanyası ile tutuklanan hak savunucularından, Ankara Sincan Cezaevi'nde tutuklu olarak bulunan İlknur Üstün hariç tüm hak savunucuları Silivri 9 No'lu Cezaevi'ne gönderilmiş oldu.

Tutuklu hak savunucuları cezaevinde de hak ihlâllerine maruz bırakılıyorlar.

Hak savunucularına, yönetmelik gereği ziyaretine gelebilecek akrabaları dışında 3 ziyaretçi daha belirleme hakkı kullandırılmıyor.

Diğer tutuklulardan farklı olarak, cezaevi bünyesindeki hiçbir sosyal faaliyete, düzenlenen kurslara katılamıyor, spor salonu kullanımı başta olmak üzere diğer tutuklulukların yararlanabildiği olanakların hiçbirinden yararlanamıyorlar.

Diğer tutuklulardan farklı olarak, avukatlarıyla cezaevi idaresi tarafından belirlenen haftanın tek bir gününde ve bir saatlik bir mühlette görüşebiliyorlar. Yani, halihazırda avukatlarıyla haftada sadece bir saat ve en çok 3 avukatla görüşebiliyorlar. Avukat görüşünün haftada bir saatle sınırlandırılması da yine diğer tutuklulara uygulanan

[13] İstanbul 2. İnfaz Hakimliği 2017 Esas nolu dosya, Karar sayısı 2017/3461; Karar sayısı: 15.09.2017

muameleden farklıdır. Üstelik bu görüşmeleri, kamera ile kayıt altına alınıyor ve avukat görüşü sırasında görüşme odasında tüm konuşmaları duyacak ve avukatın sunduğu hukuki belgeleri görecek şekilde bir de infaz memuru bulunuyor ve bu memur zaman zaman konuşmalara müdahale ediyor.

Hak savunucularının diğer tutuklulardan farklı olarak, mektup alma-gönderme hakkı da yok sayılmaktadır. Şimdiye kadar gerek ailesi gerekse arkadaşları tarafından gönderilen hiçbir mektup kendilerine iletilmemiş, zaten iletilmeyeceği, keza kendilerinin yazdığı mektupların da gönderilmeyeceği açıkça ifade edilmiştir.

Cezaevindeki bu uygulamaların dayanağının ne olduğu, hangi karara, işleme ve/veya emre dayandığı hak savunucularının avukatlarının ısrarlı soruları ve şikayetlerine rağmen hiçbir şekilde açıklanmamıştır. Çeşitli tarihlerdeki görüşmelerde talep edilmesine rağmen, cezaevindeki uygulamaların dayanağını oluşturabilecek hiçbir belge vekillere gösterilmedi ve verilmedi.

Tutuklu hak savunucuları haftalık sadece 1 saat avukat, 1 saat aile görüşünün yanında sadece 15 günde bir 10 dakika, resmen bildirilen ve izin verilen yakınlarıyla telefon görüşmesi hakları var.

Ali Gharavi ve Peter Steudtner Silivri Cezaevi'ne nakledildikten sonra, avukatlarca defalarca bırakılmasına rağmen kendilerine İngilizce- Türkçe sözlükler ve dilbilimi kitapları verilmedi. Oysa Maltepe Cezaevi'ndeyken kendilerine bazı kitapları ve dergileri ulaştırmak mümkün olmuştu. Silivri Cezaevi idaresi her konuda, kantinden temizlik malzemesi alışverişinden, doktor muayenesine kadar, Türkçe dilekçe vermelerini zorunlu tutuyor. Oysa ne Ali Gharavi ne de Peter Steudtner Türkçe bilmiyorlar. Hiç olmazsa biraz Türkçe bilgisiyle dilekçe verebilmeleri için kendilerine götürülen sözlükler ise cezaevi yönetimi tarafından kendilerine iletilmiyor.

Ali Gharavi hiç İngilizce bilmeyen ve travmadan muzdarip bir kişiyle kalıyor ve bu kişiyle günde en fazla 15 dakika işaret diliyle konuşabiliyor. Dolayısıyla aslında ruhsal ve zihinsel izolasyonda tutuluyor.

Peter Steudtner'e kantin listesi haftalar boyunca verilmedi. Birçok itirazın sonucunda ancak Eylül başında İngilizce tercümeli liste nihayet kendisine iletildi.

Ali Gharavi'nin hem kişisel başvurusuna hem de avukatlarının taleplerine rağmen, objektif tercüman eşliğinde tıbbi muayenesi iki aydan fazla süredir sağlanmadı. Alması gereken anksiyete ilacı kendisine verilmedi. Psikiyatrist ile görüştürülme talebi kabul edilmedi. Oysa Gharavi polis merkezinde iki kere bayılmıştı. İdare kendisine İngilizce bilen bir psikolog görüşmesi sağlamadı. Mevcut tıbbi rahatsızlıkları nedeniyle mecburen sağlanan tıbbi hizmetler ise dil farklılığının yarattığı anlaşmazlık nedeniyle, aslında etkisiz doktor muayeneleri oldu. Ali Gharavi'nin sağlık sorunları devam ediyor. Gharavi siyatik ağrıları nedeniyle yatak yerine sert, taş zeminde yatmak zorunda kalıyor.

Ali Gharavi ve Peter Steudtner ailelerinden ve yakınlarından gönderilen hiçbir kart ve mektubu alamıyorlar. Avukatlarına posta ile cezaevinden gönderdikleri mektuplar da müdafilerine aylar geçmesine rağmen ulaşmadı.

Peter Steudtner ve Ali Gharavi için tutukluluk koşulları ile ilgili Maltepe ve Silivri İnfaz Hakimlikleri'ne yapılan itirazlara ve başvurulara henüz hiçbir yanıt alınamadı. Aynı itiraz ve taleplerle ilgili olarak doğrudan Adalet Bakanlığı'na, Silivri Cezaevi Savcılığı'na yapılan itiraz ve başvurulara da yanıt alınamadı. İnfaz şartları hususunda temel görevli infaz hakimliklerinden, başvurularımıza rağmen hiçbir karar çıkmaması ve sessizliğin koruması üzerine, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na yapılan ilgili itiraz ve talep içerikli başvuru da, İstanbul 14.Sulh Ceza Mahkemesi tarafından yetkisizlik gerekçesiyle reddedildi. Yetkili yer olarak şimdiye kadar karar verememiş olan infaz hakimliği gösterildi. Avukatlar buna da itiraz edecekler.

SONUÇ

İnsan hakları savunucularının beş gün olarak planladıkları bir toplantının üçüncü gününde, toplantının gerçekleştiği otele Adalar polisi tarafından yapılan bir baskınla gözaltına alınmasıyla başlayan süreç takip edildiğinde, tutukluluğu gerektirecek bir durum olmadığı gibi, gerçekdışı ithamlarla ilerlediği görülüyor.

Soruşturmaya konu olan Büyükada'da yapılan atölye çalışmasının hangi platform tarafından, ne amaçla yapıldığı, çalışmanın içeriği, hak savunucularının hangi sivil toplum kuruluşlarını temsil ettikleri ve özgeçmişleri göz önüne alındığında her şey şüpheye yer bırakmayacak ölçüde açıktır. Herhangi bir suç içermeyen ve zaman zaman kamu kurumları tarafından, devletin en üst yetkililerinin de katılımıyla, her yıl yüzlercesi yapılan, insan hakları gündemli diğer toplantılardan farksız olan bu toplantı, hak savunucularının katıldığı bir atölye çalışmasıdır.

Tutuklu hak savunucularına atılı suçlama ise, TCK. 220/6 kapsamında, "üyesi olmamakla birlikte terör örgütüne yardım yataklık" şeklinde ifade edilmiştir. Buna ek olarak, hak savunucuları, kamuoyu nezdinde, henüz bu yönde savcılık tarafından yöneltilmiş tek bir suçlama dahi yokken, "ajan" olarak lanse edilmişlerdir.

Toplantıya katılan hak savunucularının, bir kısmı hakkında soruşturma dahi başlatılmamış, bir kısmının da haklarında bir soruşturma devam etmekle birlikte suçlulukları sabit olmayan birtakım kişilerle görüşmüş olmaları "terör örgütüne yardım yataklık etmek" suçuna delil olarak sunuldu. "Gizli bir toplantı gerçekleştirerek, terör örgütlerine yardım" suçu isnat edilen hak savunucuları, gerçekleştirecekleri toplantı için daha önceden tanımadıkları ve hiçbir çalışmada bir araya gelmedikleri bir organizasyondan profesyonel çevirmenler gönderilmesini istemiştir. Bu çevirmenlerden biri açık, diğeri gizli tanıktır. Gizli tanık çevirmen, ardıl çevirileri özellikle eklemeler yaparak gerçekleştirmiş, kolaylaştırıcıların yapmadığı açıklamaları yapmış ve sorulmayan yönlendirici sorular sormuştur. Kendisi bu nedenle birkaç kez uyarılmıştır ve bir kısmı bizzat çevirmenlik yapan, İngilizceye vakıf olan hak savunucuları, çevirmenin meslek etiğine açıkça aykırı çeviri yapmasından rahatsız olmuşlardır. Çevirmenin gizli tanık beyanlarının, dayanak kesin ve tartışmasız delil olmaksızın tutukluluk hükmüne esas alınması ise ceza hukukunun temel prensiplerine aykırıdır.

Soruşturma dosyası içerisinde, toplantıyla bağlantılı olarak el konulmuş iki adet haritadan bahsedilmektedir. Bunlardan biri Özlem Dalkıran'ın Peter Steutdner'in isteği üzerine, kendilerini strese sokan konuları bir A4 kâğıt üzerine eliyle çiziktirdiği bir resimdir. Diğeri ise Büyükada'daki atölye çalışmasıyla hiçbir ilgisi olmayan, toplantıda ne gündeme gelmiş ne de kullanılmış, Ali Gharavi'nin kişisel eşyaları arasından bulunan, Farsça ve bundan etkilenen diller ile Asya kıtasında bulunan dil gruplarının yayılışını gösteren, lise öğretmeni olan öğrencilerine verdiği derslerde yaptığı bir sunuş için hazırlanmış ve bir ders bütünü içerisinde sadece ufak bir parça teşkil eden bir dilbilimi (*lengüistik*) haritasıdır. Her iki görsel malzemede de en ufak bir suç unsuru kırıntısı dahi bulunmamaktadır.

İnsan hakları savunucularından bazılarının tutuklanma gerekçelerini oluşturan kendilerine gelmiş olan Semih Özakça ve Nuriye Gülmen hakkındaki e-postalar, ByLock kullanıcısı kişiler tarafından aranmış olmaları ya da vekili oldukları ve soruşturması hala süren kişilerle yapılan telefon görüşmeleri gibi, suçlamaya destek yapılan gerekçeler akıl mantık ve de hukuk dışıdır.

İnsan hakları savunucuları hakkında yürütülen dezenformasyon o kadar ileri götürülmüştür ki, önce Türkiye'de belki de hemen her çevreciye asılıveren suçlama yaftasına benzer şekilde "Alman ajanlığı" ile suçlandılar ve haklarında bu yönde atılı hiçbir iddia yokken ajan olarak lanse edildiler. Ayrıca, ana muhalefet partisi CHP'nin Adalet

yürüyüşü, daha sonra Halkların Demokratik Partisi tarafından yapılan Vicdan ve Adalet Yürüyüşü ile ilişkilendirildiler, adeta iç siyasetin malzemesi yapıldılar.

Haklarında hiçbir somut delil olmayan ve masumiyetleri şüphe götürmeyen hak savunucularının- doğrudan veya dolaylı – izolasyon ve mahrumiyet koşullarında özgürlüklerinden mahrum biçimde ve dosyadaki kısıtlılık kararının sürdürülmesi, müdafileriyle görüşmelerindeki yoğun kısıtlamalar nedeniyle savunma hakları doğrudan ve etkili biçimde kısıtlanmış biçimde tutuklu olarak yargılanmaları kendilerinin temel hak ve özgürlüklerinin doğrudan açık bir ihlalidir.

İnsan Hakları Ortak Platformu:

İnsan Hakları Derneği

İnsan Hakları Gündemi Derneği

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

Yurttaşlık Derneği